

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, БОС-
НИЈУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у алату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаће се поштанском
универзитетском непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отпративши новина
на коју драго пошту, а коме је
паручице, може се претплатити
код г. *Петра Гамадановића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Миле Стајића* књижара у Био-
градлу. Дописи се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифра
по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

П О З И В.

Најмили милостивни, њак тин помилувани
бѣдѣтх.

Мат. гл. 5. ст. 7.

Милосерђе — веледушност

Врлине су хришћанина.

Б. Ц. од Н. И.

Развитком народа и државе настају и потребе све више и различније. Оне значе напредак народни, који би био заустављен, када се не би редом и на врјеме подмиривало.

Наша је отаџбина на путу сталнога напредовања. Очигледно старом Његовога Височанства Књаза Господара многе потребе земљске подмирене су и подмирују се. Нашом врлетном отаџбином отворени су лијепи путеви путнику и трговцима. Њих не прекидају више бучне ријеке, које су сваке године прождирале по више живота људских, јер су сада сведени мостови преко њих. Предане су врједнијем рукама земљорадничкијем многе пуста земље и мочварине, радом и канализацијом. Подигнуте су толике школе и цркве, да шире просвјету и чврсто држе вјеру. Болница и учени љекари у народу чине своје, да се без лијека не муче чељад и да не умиру прије воље божје.

Али рада има и биће још доста. А врједни синови отаџбине своје не треба и не смију остављати сву бригу о томе само Господару и властима државнијем. Сваки од нас ваља да принесе и положи свој камен темељац у општу зграду народну. Само безкошачни свод небески стоји без стубова, јер га држи воља Свемогућег. Државни су стубови свијест и усталаштво држављана. Виједо и повоље, које се сваки дан вију и свде људима над главом, дочекује и отклања њихова свијест и племенитост душа њиховијех.

Свијест и милосерђе, то су два крила, на којима свака добра мисао лети право своје остварењу.

На та јака крила полажемо и ми ову мисао:

ДА ПОДИГНЕМО ДОМ ЗА УМНОБОЛНЕ!

Ова мисао није само потписанијех, она је на свачијем срцу, гријана жолком, да се час прије оствари. Јер шта може јаче погрести и заболети свакога, него поглед и сама помисао на ова биједна створења, која су без сваке помоћи, која су испод кући и тешки терет мјесту, гдје су. Шта је задушније, него овчијем патницима повратити свјетлост ума његом, коју би им дала ова добро уређена болница, или, кад би то немогуће било, дати им склониште, да не муче себе и своје, да несвијесно не излажу погибељи живот свој или ближњијех, да се њихова мука ублажи, а да се жалост и несрећа олакша дому њихову.

И дом, и село, и племе осјећају бол и терет од таквога несрећнога случаја, а мало да у којем племени тога нема, и зато сасвијем је природно, да сви заједнички пријемо, да се дом за ово мученике и мучитеље што прије подигне.

Потписани су изабрани и овлашћени од ширега кола људи, који су предузели да ову мисао остваре, да је народу објаве и да га позову на добровољне прилоге.

И ми се ово обраћамо свијести и милосерђу свакојега држављанина и човјекољубца, да припомогне остварењу ове јако потребне и племените установе.

Ко приложи, колико је кадар, учинио је, колико је дужан.

Сви прилози нека се шаљу Главном Одбору.

Њезино Височанство Књагиња Милена на молбу овога Одбора, извољела се примити покровитељства предузећу. Она је вазда у дубини своје племените душе осјећала бол, када је год дознала о овчијем несрећнијем патницима и изражавала више пута жељу, да им се притече у помоћ оваквом установом.

Њезино моћно покровитељство и осјећање потребе оваквога завода у цијелом народу храбри нас увјерењем, да ће мисао брзо постати дјелом.

Цетиње, 16 Јануара 1899 год.

ГЛАВНИ ОДБОР:

Сердар Раде Пламенац, члан Великог Суда;
Др. Б. Перазић, шеф санитета;
Ш. Поповић, глав. управ. пошта и телеграфа;
Протођакон Ф. Радичевић, секр. Митрополије;
Мило Дожић, секр. Великог Суда.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Његово Височанство Господар повратио се је у прошли уторник, а Њено Височанство Књагиња у ову сриједу с Ријеке на Цетиње.

— Њ. В. Књагиња пошла је у четвртак опет на Ријеку.

† Њ. К. В. МАРИЈА ЛУИЗА Књагиња бугарска.

У сриједу на дан сахране Књагиње Марије Луизе, био је свечани парастос у 11 сати прије подне у катедралној цркви. Служио је Високопроевантентни Митрополит госп. Митрофан са мјеснијем свештенством, а присуствовали су: Њихова Височанства Господар и Књагиња — која је нарочито тим поводом истог дана с Ријеке на Цетиње дошла —, Њ. Свј. Књаз Мирко, цијело дипломатско тијело, наши министри и великодостојници, чиновништво и многобројно грађанство, сви у пуној парадн и у великој короти. Послије парастоса, Њихова Височанства Господар и Књагиња са Њ. Свј. Књазом Мирком били су код г. Константинавића, бугарског дипломатског агента, на сажаљење.

На Двору као и на свијем иностранијем локацијама било су тај дан у знак жалости извјешене заставе на по копља.

Ненадна смрт љубљене Књагиње братског нам бугарског народа изазвала је готово у свој јевропској штампи најживље саучешће; скоро сви главнији листови посвећују Високој Покојници најсимпатичнији спомен, хвалећи и узносећи ријетке њене душевне способности, отличан карактер, благородство, доброту и врлине њеног племенитог срца. Њ. К. В. Књагиња Марија Луиза родила се у Риму 5 јануара 1870 год. Она је била прва кћи Роберта Бурбонског, војводе од Парме и Пиаченце и његове прве супруге Марије Пие од Парме, рођене принцесе бурбонско-сицилицке. Са Њ. К. В. бугарским Књазом Фердинандом ступила је у брак 8 априла 1893 год., из ког брака оставила је свом Узвишеном Супругу лијепи пород од два сина и двије кћерке. Прво им је дијете престолонаследник Књаз Борис, рођен 18 јануара 1894 год.; друго Књаз Кирил, рођен 5 новембра 1895 год.; треће Књагиња Евдокија, рођена 5 јануара 1898 и најпослије четврто Књагиња Надежда, рођена дан прије смрти Своје Узвишене Мајке.

Књагиња Марија Луиза бијаше разумна и просвјешћена жена, а особитим интересовањем бијаше наклоњена сликарству, јер и сама бијаше у правом смислу ријечи умјетница у сликарству. Као супруга и мајка, Књагиња Марија Луиза била је образац који је могао послужити и најпростијој жени. Због њене скромности и благородног јој срца, Бугари су је особито вољели и поштовали. Књагиња се 9 о. м. поболела од инфлуенце, која је пријешла у запаљене плућа и оборила је у постељу. Дворски љекари нијесу се надали тако брзом развоју болести. 19 о. м. послје

порођаја, Књагињи јако погорша и затражи да се причести, што је истога дана у вече и извршено. Исте ноћи бијаше настала криза, која је трајала до у јутро 20. о. м. до 7 ура и коју Књагиња не могаше поднијети. Послије 2 сата узвишена болесница је пала у агонију, а у 11 сати и 10 минута склопила је за увјек очи. Крај одра самртнице бијаше Њ. К. В. Књаз Фердинанд дубоко погружен са причевима Борисом и Кирилом. Пред издисање високе болеснице, причеве бијаху извели из себе самртничине и пред присутним Књазом и осталијема, који клечаху около одра. Књагиња се растави са животом без муче и бола и велике самртничке борбе. Лични ађутант Књажев, пуковник Марков, са сузама у очима изашао је пред књажевски Двор и објавио силној маси, која је окружавала Двор, смрт љубљене Књагиње.

Спровод Њ. К. В. Књагиње Марије Луизе био је у Софији у сриједу 27 о. м., а сјутри-дан пренесени су из Софије њени смртни остаци у Пловдив и ту привремено сахрањени у католичкој цркви. Спровод био је величанствен. Тијело Високе Покојнице извијели су до мртвачијех кола тужни јој Супруг Њ. К. В. Књаз Фердинанд, министар војни, заповједници овијех пукова, којијех је била покојна Књагиња власница, председник Собора и градоначалник Софије. Спровод је за тијем у пратњи Књаза Фердинанда и нарочитијех одасланика из иностранства, кренуо уз грмљавину топова и звоњење звона у католичку цркву, гдје је праискуп Менини благословио тијело.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 29 јануара.

На годишњем банкету трговачке коморе у Бирмингхаму, војвода од Девоншира држао је говор, у ком је између осталог дао параза радости за нитимост, која је наступила у односима између Инглеске и Сјеверне Америке, које су везане крвним сродством и општим интересима.

За војводом говорио је кратко министар колонија Шамберлен. Он је у свему одобрио говор војводи, јер је објаснио потпуно јавном мињњу ситуацију, те ће тако и у иностранству разумјети, да народ инглески жели и труди се, да одржава добре односе са свијема силама.

Сјеверни Американци радо слушају бесједу инглеске о њиховом савезу с Инглеском, али поглавни на ствар тријезним очима, њима се чини, да ће боље бити, да они сами узму, што се може узети, и да то ни с ким не дијеле. И тако, пошто узеше Кубу и Порторико, добиле вољу на Филиппине, а онда замаче им око за Каролине, па како већ држе Хавајску републику, то нема сумње, да ће пожељети, да у Полинезији добију у своје руке и друга острва, јер већ сада они су онамо господари Тихог Окејана, па најпослије ће хтјети, да у своју врећу стрнају и копно аустралско и Нову Зеландију.

Дабогме, да то не мора бити већ сјутра; али ће Американци већ назити на zgodну прилику. Сјеверо-

американци већ су кораке чинили, да своје жеље приближе остварењу. Они су савали у Нови Јорк представнике свију држава у сјеверној средњој и јужној Америци и предложили су им, да закључе опште-амерички царински савез. Овај конгрес америчких држава разишао се, јер средњи и јужни Американци нијесу марили да користи својих држава жртвују себиљачком Јенкију. Али Сјеверо-америчани окренуше другачијим путем, они изазваше устанак на Куби, објавише рат Шпанији и од ове узеше и Кубу и Порторико, а онда Филиппине и Каролине. Овим добитком чеће се они задовољити, него ће хтјети да имају и Канаду, која стоји под Инглеском. Канађани не мари да дођу у друштво Сједињених Држава, али Јенки неће ни питати. Не питају они ни Кубаице, ни Филипинце, да ли им је право да буду грађани Сједињених Држава. Испадне ли Сједињеним Државама за руком, да добију Канаду, тиме неће штетовати Канада, колико Инглеска; јер канадска индустрија није још толико развијена и што се у Канаду увозило, све је било инглеска поријекла. Сјеверо-америчани добила би с Канадом прекрасан трг за своју индустрију, а Инглеска би сигурно штетовала.

Дакло Сједињене државе не мисле никакко на рат с Инглеском. Али ни Инглеси не дријемају, него су добро отворили очи, па и ако толико истичу англо-саски свјетски савез, то ипак њихово велико оружје у посљедње вријеме (у овај мах граде се у инглеским канторима 100 бродова за убојну флоту инглеску) чини се за случај судара са сјеверо-америчким Сједињеним Државама, ако би ово хтјеле да Инглеску надмаше на попритну агресивне политике. Поради Канаде мораће прије или послје доћи до судара између Инглеске и њене еманциповане кћери. У том судару Инглеска ће са својом снагом флотом на мору побједити; али на копну исход ће бити врло сумњив. У Сједињеним Државама има на 13 милиона Ираца, а они ће листом повијети оружје против Инглеске, ако дође до рата.

Има још и други моменат, који Инглеској пријети опасношћу. То је питање о каналу, који би преко Никарагуе везивао Атлански Окејан са Тихим Морем. Сјеверо-америчани хоће тај канал да прокопају својим капиталом. Тада би они постали потпуни господари трговачких сношаја Јевропе са западним приморјем

цијеле Америке и са острвима у Тихом Окејану, а послје би постали господари трговачких сношаја поточе Азије с Америком и Јевропом. Трговачко-индустријска утакмица међу Инглеском и Сједињеним Државама толика је, да Сјевероамеричани ни мало неће устручавати се, да што боље сметају Инглеској у трговању с Аустралијом, Новом Зеландијом и источном Азијом. Политика Сједињених Држава оснива се на материјалним интересима. Сјеверо-америчка протекциона тарифа не може мирно стојати уз инглеску трговину. Ове двије системе толико су противне једна другој, да морају с временом изазвати судар између обје англо-саске државе. Инглеска то предвиђа, за то се и оружа за времена.

Послје сретно свршеног критског питања истиче се данас у јевропској штампи македонско питање. Једни тврде, да је ондје брзи устанак у изгледу, а други веле, да је ту све мирно и спокојно. Руски „Правителствени Вјесник“ пише тим поводом слједиће:

У посљедње вријеме круже из најразличнијих извора саопштења, која веле, да се за прољеће у Македонији спрема револуционарни покрет, коме су вође македонски комитети, који су образовани у поколиким мјестима балканског полуострва. Агенти и пуномоћници, које су послали комитети, обилазе градове и села македонска и позивају народ на оружани отпор у нади, да ће тиме принудити турску владу, да даде аутономију тој покрајини. Тешко је вјеровати, да ће агентима поћи за руком, да се у мирољубиво и радљиво становништво Македоније посије сјеме устанка; некуство прошлости показало је, да такви комитети, који су се под изговором да осјећају патње своје браће упустили у политичка ровања, не само да нијесу постигли жељену циљ, но нијесу дошли ни до каквог другог резултата, већ су хришћанским народима навјели велику несрећу. Жељено побољшање у условима живота и у организацији управе хришћанског становништва на Балканском полуострву може се постићи само мирољубивим средствима, али никакко унутрашњим потресима и проливањем крви, што може само задржати и укочити природни развјетак напредовања тих народа. То је сад гледиште свијех јевропских сила, а у првом реду оне силе,

којијема је као и Русији циљ објективног општег мира и које држе да је безусловно потребно, да се на Балканском полуострву одржи ред и мир. Има разлога надати се, да ће отоманска влада, којој су у своје вријеме о том предмету учињене пријатељске преставке, своје напоре упутити правцем, да у Македонији поступно доведе управу и судство у такво стање, које ће одговарати истинским потребама становништва. Али ако би ипак поменути агитатори, без очекивања тога успјеха и без обзира на учињене им опомене, успјели да из себичних побуда изазову немире и револуционарни покрет, онда се с поузданошћу може тврдити, да тај покрет ни у ком случају неће наћи симпатичан одзив у Русији или другој којој јевропској држави.

„Кијевско Слово“ говорећи о политичкој кризи у Аустро-Угарској воли, да се сада ради о питању, које је важно и за Русе: „Хоће ли у аустро-угарској монархији завладати Словени, или ће, како је досад било, остати господство њемачко-мађарско.“ У Аустро-Угарској се поред постојећег неизвјесног стања општи ипак снажно ојачава народно-словенско идеје, којој се животна снага најмоћније показала на пранским свјетостима у славу „оца чешког народа“ Палацкога. Њемци и Мађари помажу до се душе међусобно у борби против Словена, али та помоћ није баш велика. Мађарска се опозиција брине за своје ствари и хоће прије свега да сруши Ванфију, кога ће сигурно наслједити Сел, о ком кијевски лист суди, да би био ближи и према Словенима у Мађарској од Ванфија.

Говорећи о значају и употреби гласовитога §. 14 у Аустрији, кијевски лист истиче суд дра Пражски, професора државног аустријског права, који тврди, да је §. 14 сасвим законити излаз из савремене кризе и основ оживотворењу неких праведних захтјева чешког народа и свију Словена Аустрије. По суду дра Пражског може се на основу овога параграфа провести промјена изборног закона, разпустити царевинско вијеће и расписати нови избори, да се створи повлашћено парламентарно прилике и сломи њемачка обструкција. Чланак завршује овако: „Ми се надамо, да хоројски покрет чешког народа у његовој вјековној борби са Германством неће остати узалудан и да ће учинити крај

вјероватно је да су оба братска племена носила и продавала мед и на другим мјестима.

Још у првим стољењима по нашем рачунању, био је мед у Палестини јако цијенен, као што се довољно јасно из Талмуда може видјети гдје се каже да се мед, између осталог, употребљава као лијек од реуматизма, лупања срца и т. д., да се поред тога употребљава за поправљање вина, за справљање мириса, и за лијечење рана код људи и животиња.

У Арабији употребљавао се мед као јако цијенена храна, а у Корану пише о пчелама: „из тијела њихова излази течност, која садржи лијек за људе.“ Прича се, како је некад дошао некакав човек пророку Мухамеду и пожали се како његов брат пати јаких болова у цијеломе тијелу, па шта му Мухамед поручи: да даје брату мед да једе. Човек учини по савјету, ну послје кратког времена дође Мухамеду опет и пожали се како мед болди брата његова ништа не помаже. Мухамед му одговори: „Иди и подај му више меда, јер Бог говори истину, а тијело твога брата лаже.“ И кад је послје овога болесник јео меда, оздравио је.

И сам Мухамед имао је неги укуе као и његови земљаци, волио је мед и што га, — разумије се да је био само мед са водом — шербет — а никако медовина, јер је правјерјима забрањивао алкохолна пића.

На јако развијене употребе меда у Арабији мора се закључити да је тамо било или много кошница или много дивљих ројева, — тек свакојако меда је збирано много, јер грчки географ Страбон каже: „производња меда у Арабији била је врло издана.“

њемачкој власти, која до сад није допуштала Словенима, да се сматрају равноправним грађанима са Њемцима и Мађарима.

Пољаци, Срби, Хрвати, Словенци и Руси одавно већ симпатију са Чесима у њиховој тешкој борби с Њемцима и спреми су им у случају нужде пружити руку. Сада Чеси те помоћи готово и не требају: код куће у Чешкој они су већ постали потпуни господари ситуације, а §. 14 помоће им заједно са осталим Словенима у скорој будућности, да заузму у Аустро-Угарској пристајалије и одличније мјесто и да наврну спољашњу политику Аустро-Угарске на стазу широке опће словенске политике, којој је најбољом представницом до сада била једина Русија.“

Стање на Филиппинима је за Американце врло несвесно. Пресједник сјеверо-америчких сједињених држава Мак-Кинлеј управно је становницима филипинских острва посланицу, у којој их позива, да изабере и саставе снажну и сталну владу, коју ће Сједињене државе признати и потврдити. Као одговор на ту посланицу прогласише вође Тагалских устанка у свечаној народној скупштини филипинског острва републиком, па тако сад се не може право знати, да ли су Американци господари тамо или нијесу. Трговина је сасвим застала због неизвјесности. Ових дана се на пр. у Манили рашчуло, да усташки иду на варош, да је ошљачкају. Нијесу знали, од куда тај глас, али се његово дјелство показало у грдној забуни. Сваки се склањао у свој стан, и за неколико часака улице бјеху цусте, а из прозора су вириле на улицу пушчаше цијеви. Мир се истина не скоро повратио, али тај страх је врло карактеристичан по расположење становништва. Американци не смију одлучно да поступи, јер Тагали, урођеници филипински, неће да признају супремацију звјездане заставе. Карактеристично осјетљивост Тагала и овај случај: Њеки млади усташки потпоручик је са 30 момака пролазио поред једне америкашке страже, која му није одала почаст. Малајски потпоручик се страшно разљути због тога, и зграби за гушу стражара. Овај тргне револвер и би убио потпоручика, да у критичном тренутку није изишао официр страже. Официр поздрави малајског потпоручика и уписа га, шта му је учињено на жао. Али се потпоручик не стиша, на што америкашки

И Асирији и Вавилону ције био мед познат. Вавилонци утапали своје жртве у мед, што су доцније у Вавилону чинили и са Александром великим.

Велика читалаца јамачно зна, из класичних дјела о конзервирању — чувању љешена у меду, али многима је јамачно непознато, да се мед употребљавао још у грчко прастаро доба, дакле — Хомерове периоде још — за конзервирање љешена. А у најновије доба, послје 3000 година нашао је познати археолог Шлиман један љеш у Миконени, гдје су се на скелету очували неушени дјелови меса и мускула, нарочито на глави гдје се тип лица још и данас врло лијепно распознаје. Ово конзервирање може се објаснити једино утапањем љеша у мед, јер чему спријечава восак, што се у меду налази, приступ ваздуха, а шећер привлачи воду из тијела и суши га.

У Хомеровом времену био је мед омиљена храна грчких јунака, јер и Хомер тако помиње мед у оба епика своја, а оном тога види се да је мед био јако цијенен, и из различитих употребљавања као: „Сирене имају глас сладак као мед.“ Несторова бесједа тече сама од себе, а слаба је од меда и т. д. Мед се пио помијешан с вином а приносио на жртву помијешан с млијеком.

Фантазија Грка одређивала је меду особиту улогу код богова њихових. Мед је био прва храна њихова највећег бога Зевса. Први почео је да његује пчелу Аристеуе, кога су нимфе научиле томе послу. Паи, неслазни ђутић, волио је мед преко свега и био је особито здивљан кад су му добани остављали по један чист сат меда. Бахусеу, у његовој младости изазане су усне медом.

ЛИСТАК.

ИСТОРИЈА МЕДА.

Најстарији помен о меду, који се могао до данас по списима наћи, датира се од прије 4000 г. Из закона Мануса види се, да су мед употребљавали стари Индијанци за различите циљеве. Прва храна новорођенога дјетета била је код Индијанаца мед и преспано масло. Мед се употребљавао за приношење жртве боговима а и као поклон, који је имао да значи особито пријатељство. Индијанци су умјели мед да скупљају и водили су чак и трговину њиме, што једино нијесу смјели да чине брамини, јер су зато имали нарочите казне, које су тачно биле утврђене законима Манусовим. Досебеници нијесу смјели јести мед. Ко би украо мед, морао је да плати двогубу вриједност. Краљевци су у најстарија времена бивали миросани меденом водом, и добивали су шести дпо производње меда као данак.

Из ових података види се да је мед још у најстарија времена имао већ различиту употребу, па с тога не треба се чудити, што се од тога доба још код свију народа и у сва времена налази мед у врло разноликој употреби.

У старом Египту употребљавао се мед при гозбама, и за приношење жртвава боговима, употребљавао се и као лијек а и за справљање разних козметика; а медени колачи жртвовали су се светоме Апнеу, а медом су се дјелимично балзамирали и љешени људски.

Код Јевреја био је мед, како изгледа, много омиљенији. Док су год у Египту

живјели, обећавали су им пророци, даће их одвести у земљу „гдје тече мед и млијек.“ Већ из ове реченице, која се у Библији на много мјеста налази, лако је увидјети колико су Јевреји цијенили мед, кад су пристајали да оставе земљу гдје су живјели, и иду за Мојсејем незнано куда, на једино његово обећање да ће их одвести у земљу „гдје тече мед и млијек.“

У кречњачким брдима Палестине живјели су небројени ројеви пчела, па с тога се дешавало да у топлије вријеме процури мед те учини да онај говор о меду није проста фигура.

У Библији спомиње се мед као најпотребније животно средство. Као најбољи мед важио је онај, што се сам из саћа испуцједи, и који се врло често у Библији спомиње. Св. Јован Крститељ живио је у пустињи хранећи се медом. Само се по себи разумије, да се мед, у првом реду, употребљавао као врста хране; употребљавао се и чист и са другим хранљивим средствима справљен, нарочито су се помазали колачи медом прије но што се пеку. Христу, кад је васкрсао, понудили су комад печене рибе и мед. Са медом се чинили поклони да се благонаклоност стече; тако и у тој циљеви послао је патријарх Јаков египатском владару на поклон мед, а жена краља Јеробоама одијела је суд меда пророку Ахији, да би од њега изједјетовала повлашћени одговор за свога на смрт болеснога сина. Мед се осим тога употребљавао за справљање пића и за медицинске циљеве. Мед је код старих Јевреја брзо задобио и народно економни значај. Пророк Језекија извјештава, да су Јуда и Парављ доијели поред вина и уља, и мед у Тирус, феничанску трговачку варош, а

официр брзо даде дозвати генерала Отиса и тек врховни командант америкашки знао је да умири расрђеног Малајца. Америкашка стража одаде почаст и усташко одјељење оде. Да је Американац убио потпоручника, настао би без сумње улички бој. Нова филипинска влада и Американци још се савјетују у Малолосу, али до сад нијесу постигли никаква успјеха.

ЗАРОБЉЕНИ СЛОВЕНИ НА ХАВАЈСКИМ ОСТРВИМА.

Српски лист „Слобода“ што излази у Сан Франциску у Америци, допоси следећи чланак:

„Да је славенски народ био под туђим јармом и да је трпио муке, које му је сила заповиједала, то се је догађало на жалост, — али новија историја није никад заборавила вријеме, да се је и један Славјанин као роб продавао. На велику нашу жалост и изненађење, доносимо неке податке о трговини са људима нашег језика, нашег племена. Ко је овоме крив да видимо.

Хавајска острва која су од неколико мјесеци окупирана од Сједињених Држава открила су у посљедњим данима црну љагу на својој човјечанство — и нама Славјанима велику рану задала, која би се само могла излечи као што се све ране наших старих лијечиле. У тим природно штетним али људско-дивљим предјелима, наша браћа Славјани преварени, робују и ту чаме у тешком ропству — на срамоту тамошњих власти — на срамоту слободних заставе — на срамоту цивилизације — на срамоту цијелог свијета!

Преко пет хиљада људи, жена и дјеце свеславјанског племена, приморани су да раде на тим острвима уред Тихог Океана; приморани су да раде зашто су преварени били од некојих богомреких људи, којима је живот људски мио само онда, ако може да пару из њега огули пак то било којим год начином. — Ове славјанске породице преварили су неки безобразници, да дођу у поменуто острва пак их посеје уз погодбу продали власницима великих земаља као робове да они и њихове породице морају као пси радити за толико и толико година, а да је та обеза стална, власти гарантирају таквоме посједнику имања. Неку незнатну количину новца добију кад им се контракт доврши, за које нико им не гарантира. Славјани који су таквоме робовању подвргнути, јесу Галицијани, мали број Чеха и највиши број Хрвата. — Од двије седмице ови тужни радници су се побунили ради рђавог поступања од стране старијих према њима, као надгледатеља и управитеља и оставили радњу те пошли код аустријског консула у Хонолулу, госп. Ј. Ф. Хауфелда, који је такођер велики посједник ратарни и за кога многи ови и овакови робови раде. Али боље да нијесу код њега ни дошли, пошто су нашли одану и камену. Власти су одма ове спротне славјанске синове, силом оружја приморали на рад јер судити итко други није хтио да слуша молбу ових правих мученика. Тољагама

Мед је имао велики значај при религиозном припошењу жртва, у старијем Грка. У најстарије вријеме приносило се, по Платону, на жртву боговима једино воће у мед утопљено; доцније нудили су Грци боговима читаве кошице са саћем пуним меда на жртву, једино да би им ублажили завист, а друго да би добили благонаклоност њихову.

Нарочито је мед с вином употребљаван као жртва бесмртности и за преливање животних приношених на жртву, вишим боговима. Млијско и мед давани су посвешћенијема у мистерије Митре. Овај, првобитно персијски бог обилежаван се са пчелом у устима, као симбол тајанствености. Но мед се употребљавао и са пјесмом.

У тајне посвешћени прати су се меденом водом прије вршења светога обреда. Мед су стари Грци употребљавали врло много и у домаћем животу, сматрајући га као врло пријатну и здраву храну, а вјеровало се шта више, да мед продужава живот. Философ Платона, вели се, задовољавао се често искључиво медом, и он сам вели: да има да благодарим једино меду што је доживио дубоку старост — деведесет година.

Демокрит весели философ, пустио се да га кћери његове наговоре, те да употребом меда, живот продужи док не прође Цересова слава (нека врста зајетине). И како сви велики старинари хоће да знају, држао је Демокрит мед под носом и мирисом његовим продужавао је живот свој све дотле док се његове кћери нијесу сите напирале, и добиле најзад времена да жале она.

Док су племена старијем Грка из Атике и других предјела сматрали мед као обичну храну, дотле изгледа да су

и сад приморавали да раде, а њихове жене, мале синове и кћери хране у корита као прасад — бездушни нељуди!

Истина је, да је могућна ствар, да Сједињене Државе присвојивши себи Хавајска острва, да су преговору оставили све погодбе као што су и биле т. ј. да ови робови морају одслужити њихову погодбу; сада питамо, је ли лијепо то од једне слободне и изображене државе? Американске власти требало би да никад не пристану уз такви или слични уговор, пак Хавајска острва се никад не придружила Америци — не само та острва но и цио свијет да је могуће. Ево примјера што новац чини, — поштење и част се заборавља. Добро је Шекспир рекао: Oh shame! where is thy blush? (О стиду, гдје ти је ружен!)

Наша је дужност као Србима да позовемо сву браћу Славене у Америци, те да урадим скупу тужбу у Вашингтон против оних, који нашу браћу у ропству држе — и да видимо да ли наш глас ће остати као вапијућега у пустињи. Славенски народ се може увијек поносити са својом искреношћу и љубављу слободе, те зато драга браћо упримо из петних жила да се ова тужба што прије принесе властима у Вашингтон. Пошто је немогуће да се у једну молбеницу сви својеручно запишемо, то барем можемо учинити ми Срби и наша браћа Хрвати, да пошлемо пуномоћство госп. Шиширу Срећинићу, који ће извадити састав тужбе, и да се он потпише у мјесто нас.

Што најприје може нека сваки брат Србин и Хрват пошље овако пишемо на речену адресу. У истој нека ни пошто не заборави број својег пребивалишта. Ми не знамо хоће ли имати колико важи ети или ушлица ова наша тужба, али чинећи ово, ми поступамо као људи и вршимо нашу дужност према пострадаој браћи као што нам то и доликује. Ако заједнички упремо за ову ствар, наше зближење бити ће тим темељније, и ми Срби и наша браћа Хрвати показаћемо цијелом свијету да у невољи и гдје је потреба нећемо један другог издати.

Молимо све славјанске листове да на основу овога буду што написали као и то да уврете адресу писатеља молбенице. Унапријед захваљујући свима листовима, надамо се, да ће ово лијепог и доброг плода доијети, те да ће власти у Вашингтону више позора дати на стање наше у ропству браће, те им можда у колико толико олакшати велики терет, који морају тако силом да подносе.

Браћо Славени, ово нам наша света дужност налаже, па како ћемо се томе позиву одазвати, остаје да видимо.“

ДОПИСИ.

Подгорица, 14 јануара 1899. (Светославска прослава у основној школи.) — Ове године приредила је основна школа све што јој је потребито било, да свечаност нестане што љепше и сјајније.

У очи самог дана, чим се мрак земљи спустио, здање основне школе засјело је у освјетљењу, а из јутра освануло окићено црногорским заставама и зеленилом.

Свечаност је текла по утврђеном програму.

Шпартанци сматрали мед једино као посластину, што се доста јасно види из ове Елијанове анекдоте.

Кад је Шпартанац Лисандер пролазио кроз Јонију, гостили су га осим осталога и меденим колачима, и ка су му казали, да су колачи справљени од меда, сира и т. д. одговорно им је: „Онда издајте то Хеллотима; јер то није никакво јело за слободна Шпартанца.“

Не би било краја, кад би се хтјели набрајати сви случајеви, у којима су грчки љекари давали болесницима мед као лијек. Треба само предмети Галенусова медицинска дјела, па ће се наћи на свакој страни бар по један рецепт, у коме мед чини главну садржину. Па и данас, велика већина познатих народних љекова, није ништа друго до стари Галенусови рецепти.

Кад је Шпартански Краљ Агесиполас, (рођ. 380 год. прије Христа) умро од грознице у Халкидици, потопљен је у мед и донешен у Шпарту. О преношењу мртвога тијела Краља Агесиполаса из Египта у Шпарту, постоје двије различите верзије. По једној је преносен и овај краљ у меду, а по другој вели се: да је у окуцици меда, било тијело му веоком превучено и тако у Шпарту однесено.

Из свију ових података види се, да је употребљавање меда у старим Јелима, била врло рааграната, што уједно објашњава и факт да су се више грчких писаца занимали писанем о справљању меда. На жалост сва та дјела изгубљена су и сачувала су се у успомени до данашњег времена имена само тројице писаца и то: Аристотелу, Фалисусу и Непигиломеусу.

Окренимо се ка Италији. Не може се рећи да ли су пранароди ове земље

На осам сати свештеник г. Крето Поповић отпочео је са још једним свештеничком свету литургију, којој су поред осталога грађанства оба пола — у великом броју — присуствовали сви чиновници и официри кор, — који са војском овдје проводе зиму у вјежбању — и учитељи са мушком и женском школском младежом. Послије св. службе, кренуло се литијом пут школе, при којој су ђаци цјевали црквене цјесме. Таквим редом дошло се у школу. Школска сала била је за ту свечаност нарочито украшена и зеленилом лијепо окићена. Поред иконе св. Саве, биле су поребане слике Владаруке Куке, руских Величанства и осталих неких владалаца и знаменитих личности, као и историјских слика — све окићене доворовим вијенцима.

Послије водоосвећења и значајног говора, којег је држао учитељ г. Станко Марковић, свечаност се наставила са декламацијама и разним родољубивим цјесмама, које цјеваху ђаци у хору у два гласа под руководством учитеља г. Н. Лековића, и то тако, да му се може на успјеху честитати.

— 1.

Вољевећи, 16/1 1899. Светосавска прослава — Од назад не много година Светосавска прослава постала је и у овој школи уобичајена дужност и обављана је према приликама сходним поредком. Тако је било и ове године. Прослава је била са стране општине ванредно посјећена. Мислим да ниједна општинска породица није изостала, а да није имала на прослави 1—4 своја преставника. По свршетку свечане службе у вољевећкој цркви, пошли су сви присутни у школу за свештеницима и ђацима који су носили литију уз пригодну цјевање. Код школе пак литију је дочекао народ из двије друге општине. По доласку у школу приступило се одма водоосвећењу и изведењу осталога прославног програма који је успјешно изведен и изазвао је потпуно задовољство и одобрење присутних. Водоосвећењу предходила је ђачка молитва св. Сави, а по њему пригодно говор учитељев, па онда декламовање и цјевање наизмјенице. По свршетку прославног распореда латила се младеж кола, цјесме и цјевања народњег, које је било најодушевљеније. Г. Јован Радичевић, секретар окр. суда, обдарио је ђацима том приликом писаћим материјалом, за који му се овим изјављује благодарност.

Присутни.

Ријека, 18 јан. 1899 (Удружење учитеља Ријечке нације). — Наши учитељи, осјећајући пријекну потребу усавршавања у том светом позиву, договорили се као браћа, те прешле јесени наумили основати „Удружење учитеља Ријечке нације.“ Но да би ово друштво законом обезбјеђено било, обратило се је Главном Школском Надзорништву с молбом за дозволу и слободни друштвени рад. Главно Школско Надзорништво, увиђајући користи, које проистичу за учитеље из ваљано уређења Удружења, а предвиђајући и исто вријеме и неприлике за друштвени рад, кад Друштво не би имало закона свога, по којему се има управљати: одговорило је, да Друштво најприје напише Правилник, по којему има свој рад вршити, и да га Главном Школ. Надзорништву поднесе на преглед и одобрење.

Друштво је у начелу сагласно било са овим одговором, зато се је трећи дан Божића састало на Цекли и одредило

већ познавали мед, али се са поузданошћу може тврдити да је у трећем стољећу прије Христа, пчеларење у овим земљама, било у опште врло познато, и Римљани нијесу његовали пчелу ни у којој другој цијељи, осим за производњу меда. Први римски писац — Паро — који је писао о практичном пчеларењу, пише о пчели у уводу свога дјела да: „ништа није слађе од меда, он је боговима и људима подједнако мио.“ Паро прича о једном Римљанину, који је своје уљанике дао под кирију за 5000 фуната меда годишње. Исти писац вели: да су браћа Пејанус продавали годишње меда и воска за 10000 сестерција годишње; даље вели: да је у Риму, стотинама година прије нега, постојао у Ви стета (света улица) нарочити трг, на коме је продаван искључиво мед.

Стари Римљани употребљавали су мед у многим случајевима, као што се то види из рецепата у старим римским списима. Мед је приносио на жртву боговима, као поклон ачајно је пријатељство и љубав, и употребљаван је и као храна код спротине и посласница код богатша. Употребљавао се такође за грађење вина — медовине, — за лијек, и за балзамирање љешева.

Плиније означаје мед као најслађи, најфинији и најздравији сок. Као илустрација, колико је мед био цијењен као храна, нека послужи Овидова прича, на којој су Јупитера чистили медом кад је ишао у Фригију, гдје су га Филемон и Бауцие у својој спротинској колибници почастили сатом меда.

Плиније напомиње о меду даје: „Као дар небесни јест мед лијек од болова у очима, од надуна и болести стомака. Тешко да ће се наћи јаче и пријатније

нарочити одбор, који ће саставити друштвени Правилник. Јуче 17 т. м. опет се је Друштво састало на Ријеку, гдје је друштвени Правилник Друштву поднесен на претрес. Пошто је Правилник утврђен од Друштва, онда је изабрана Управа, и то: за предсједника Ан. Јовићевић, за потпредсједника Перо Калдућевевић, а за дјеловођу Михаило П. Стругар.

Са исте своје сједнице Друштво је послало свој Правилник Главном Школском Надзорништву на преглед и одобрење.

Без сумње свако Удружење рађа непродукцијеном коришћу не само за чланове него и за општи просвјетни напредак, само ако је Друштво руковођено начелима узажамне љубави, труда, рада и напретка, како општега тако и појединијем. С тога смо и убијеђени у несумњиву корист оваковијем Удружења, тијем прије, што наше учитеље на ово врло важно подухеће потегне сопствена воља и побуда, како би се што већма упознали са педагошко-дидактичким правилима, усавршили се у практичном раду и један другог у овоме светоме позиву брацки потпомогли.

Ми се радујемо овом озбиљном прегнућу напијех учитеља и желимо им да њихов труд уроди најблагодотворнијим плодом за наш подмадак.

— р.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Српска Књижевна Задруга) Управа С. К. Задруге јавља свима повјереницима и члановима Задругиним да још за неко кратко вријеме не може предати уписницима књиге VII кола. Главни су томе узроци ови: 1. Желећи да нађе што већи број чланова и у српским крајевима ван Краљевине Србије, управа је у почетку 1898 године прихватила понуду Српске Штампарнице у Загребу, да јој се уступи штампање и растурање Задругиних издања и прибирање чланова за те српске крајеве, па је, послје дужих преговора, то и учинила у половини године. За све то вријеме управа није могла приступити штампању VII кола, јер није знала у колико ће га примјерак штампати (да ли за све задругаре или само за задругаре из Краљевине Србије). И ако су послје свршетка преговора, и управа Српске Књижевне Задруге и управа Српске Штампарнице у Загребу настале, да се што живље предузме штампање, ипак нијесу могле постићи за пола године да ураде оно, што се иначе уради за годину дана. 2. Почетком прошле (1898) године управа је почела издати засебну збирку одабраних превода под именом „Забавник“, па је и то ново велико предузеће прве године задало већих послова, који су сада посећим радом и стеченим искуством савладани, те ће сав даљи рад Задругин од сада брже напредовати.

Увјерена да задругарима, једно са велике моралне добити, што се Задругина издања штампају и у Загребу и отуда шире у много већем броју по Српству ван Краљевине Србије, а друго са лијешних услуга које „Забавник“ чини и читаоцима и српској књижи, ово мало закашњење неће пасти криво, управа се нада и овим свима задругарима из Краљевине Србије објављује, да ће VII коло бити готово (наштампано и укорићено) још крајем мјесеца ја-

средство да човјека сачува од смрти, него што је овај драгоцени нектар.“

Вино од меда било је толико цијењено, да је при слави једнога тријумфа раздавано војницима као најбоља награда за задобивену побједу. За сирањање вина употребљавало се вино опора укуса па је мијешано са трећином меда, који је по Плинијусу морао да буде пријатног мириса, бизетар, љепљив и провидан. Стогоднији старац Полио Ромиланус, кад га је Августус унитога: чиме одржана свјетину духа и тијела, одговорио је као прије нега Демокрит: „Изнутра вином од меда а споља уљем.“

О медовина изражава се овако Плинијус: Медовина је врло добра као лака болесничка храна, да се поврати изгубљена снага, да се уста и стомак очисти и да се ватра ублажи. У тој цијељи мора се пити хладна. Не може се овај медени напој довољно препоручити малодушним и страљивим. Као што је познато, уморни и жедни лако се љуте. Ова суровост духа као и суморност и сваки јачи покрет душе ублажава се пијењем медовине. Види се да ова средста, а у првоме реду медовина, заслужује озбиљну пажњу, јер не само да тијело лијече него и дух уздижу.“

Потрошња меда била је у старијем Римљана тако велика, да им сопствена производња није достигала. Већ су увозили мед нарочито из Грчке, Азије и сјеверне Африке. Велику цијену и добар глас имао је тада мед из Шпаније; а мало острво Корзика плаћало је годишње као трибут 4 мил. фунти меда.

(Свршиће се.)

нуара, а задругари изван Србије да ће књиге добити у току мјесеца фебруара, јер је управа Српске Штампарнице у Загребу обећала да ће учинити све, да што прије стигне с радом, који јој је у први мах био отежан инсталацијом штампарије за тако велики посао.

На пошлетку управа јавља задругарима да је готова 6 свеска „Забавника“ (последња за прошлу годину), али да се с њеном експедицијом чека на довршење двојих листица тврдих корица, које задруга бесплатно даје добротворима, оснивачима и повјереницима.

(Књижевни оглас.) Овијех дана изаће из Никшићске штампарије готов мој пријевод из италијанског **Последња писма Јакова Ортиса** од *Уги Фоскола*, за који сам још лани раздао био књижевни оглас за скупљање претплатника.

Књига је изишла пунанијех 9 табака, а цијена јој је новч. 70.

Пријатеље, који су примили први књижевни оглас, молим да ми пошаљу одмах ешицак г. г. претплатника, како бих њима, као и онијема које сам већ примио, редовно књигу послао.

Ко би желио добити књигу, нека изволи јавити се потписаноме. Ко би ми испунио више претплатника, за свако десет њих добиће једну књигу на дар.

Ако се који претплатио а не примио књигу нека ми се пријави на дописници, па ћу сваку погрешку радо поправити.

Никшић, на Јован-дан 1899

Стево В. Врчевић
Уредник „Новесина.“

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 29 јануара.

(Из цетињске болнице.) Њихова Височанства Њаз и Њагиња са Њ. Свј. Њазом Мирком посејтели су ономадне овдашњу болницу и прегледали њено уређење, а нарочито нову операциону салу. Прозајски болничком распитивали су поједине болеснике о њиховом стању, тјештили их милостивим ријечима и неке од њих обдарили повчаном помоћи. На представку управитеља болнице г. Дра Перазића о великој потреби воде у болници, Њ. В. Господар благовољно је одобрити, да се од водовода Обзовице један огранак спроведе и у болницу. На свршетку најавила су Њихова Височанства г. Дру. Перазићу своје задовољство.

(Српска Књижевна Задруга.) Код г. проф. Калуђеровића, овдашњег повјереника „Срп. Књ. Задруге“ уписали су се још следећи чланови:

Оснивачи:

- Г. др. Б. Перазић, шеф К. Ц. Санитета;
- „ др. Лазар Томановић, уред. „Гласа Црногорца“;
- „ Никола Митровић, поручник;

Улагачи:

- Г. Јово Дреч, дворски апотекар;
- „ Филип Јерговић, професор;
- „ Милета Стојановић, богослов;
- „ Душан Ђурашковић, гимназ;
- „ Јован Мартиновић.

Пишу нам из **Зете** о несрећи, која је овијех дана задесила дом доброг свештеника, зетског ускока и у последњем рату чувеног јунака пона Јака Вулетика.

На осамт 22 тек мјес. попов најетарији син Зарија, момак од 26 година, пође у лов на патке, којих у овамошњим луговима поголемо има и позвао са собом свог вјенчаног кума Радисана, са којим се навада од дјетинства дружио. Навезу се у малом чулу низ ријеку Свјенач и за мало напу на јато патака. Обојина хоће да гађу, клакнули у чул, да их патке не опаде. Зарија своју пушку испали, а Радисан малко задржа; у то се први посприви да види је ли иштерод убио, а у тај трен сапе му се олово из Радисанове пушке у врх потиљка. Зарија с почетка није опазио никакву већу опасност, него су обојина рану повезали, па окренули уз ријеку ка кући. На једанпут разговарајући се убијени буде онесвијешћен, а друг му у лелек.

Сјутри дан, 23 о. м. у црк зоре премину Зарија. Спроводу и опијелу били су присутни више свештеника, учитељи с ђацима и многобројни народ из свију племена зетске нахије, као и више православних Срба из преко границе. Покојник је оставио младу удовицу са једним мушким дјететом.

Бог да га опрости, а живе на већу пажњу упозори.

Г.—к.

РАЗНЕ БИЈЕШКЕ.

(Нађено благо) Пишу из Кијева: Још прије годину дана, духовни сабор ријешило је, да се саборна црква у Кијевској Лаври украси живописом, да се цео иконостас позлати, и да се цијела црква поправи на ново. За овај посао позват је из Петрограда први руски умјетник Верешчагин, коме је пало у дио да направи предрачуи. Предрачуи је изашао један и по милијон франака. Овај је предрачуи одобрен и приступило се радовима прије шест мјесеци. — У четвртак, 26. новембра пр. г., као и обично, радили су раденици у цркви, неколико њих, под надзором једног монаха, на хору. Око четири сахата по подне, један од раденика копао је у једном углу, ударајући свом снагом са љускијом у зид. Од једанпут испаде један заклопац од цинка, он погледа у зид и види, да у зиду има још некакав цинкани предмет. Призове монаха, који позове још неколико раденика, те отпочеше копати зид. Послеје подужег рада, указао се један повећи казан од цинка, који је био затворен још једним заклопцем. Требало је десет људи док су тај казан кренули и извадили из зида. Оставили страже, па јавили о томе најмеснику Лавре и духовном сабору. Сјутра дан, духовни суд изаслао је комисију, да извиди шта је нађено. Кад је отворен и други заклопац, нађоше пун казан новаца. Поврх новаца нађена је записка — пергамент, у којој се вели, да је новци ту положио архимандрит Роман Копа са осталим братијом 26. новембра 1731. год. и да је тај новац намијењен за поправку цркве. Значајно је подударње датума, 26. новембра, 1731. године ту је новац остављен, а 26 новембра 1898. год. нађен. Нађено је око 300 килограма сребрног новца и 34 килограма златног. Новац је већим дијелом аустријски и пољски. Само је нађен један златан комад Петра Великог од 1702. год.

(Љекар од сто година.) Последни од ратника за ослобођење Грчке, који је још у животу, др Маврогени, напунио је своју стотиницу годину. Рођен је у Парсуе 1798. године, а 1821. године, кад је букнуо рат у Грчкој, он је напустио своју науку, коју је учио на једном талијанском универзитету, и отишао натраг у своју домовину, да се бије за слободу свога народа. У више бојева он се изванредно одликовао и био је рањен више пута, што му није ништа сметало, да доживи овако дубоку старост. Доктор Маврогени здрав је, осјећа се врло добро и живи у кући заједно са сестром, која је десет година старија од њега.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

† **Њ. В. КЊАГИЊА МАРИЈА ЛУИЗА**

ЦАРИГРАД, 22 јан. — Султан управно је бугарском Њазу телеграм, у којем му најтоплијим ријечима изјављује саучешће и јавља, да шаље нарочитог одасланика у Софију на погреб Њагињин заједно са својеручним писмом.

СОФИЈА, 22 јануара. — Погреб Њагиње биће у сриједу. Док се не подигне нарочити маузолеј у Софији, биће тијело покојне Њагиње привремено сахрањено у католичкој цркви у Пловдиву.

СОФИЈА, 23 јануара. — Нарочитом окружницом објављено је у свој Њајазовини, да је здравље ново-рођене Њагињинице Надежде и цијеле Њајазовске породице повољно.

БИОГРАД, 24 јануара. — Краљ Александар и Краљ Милаш изјавили су најсимпатијније саучешће Њазу Фердинанду. Нарођена је дворска корота за 20 дана. Краљ Милаш заступаће Краља Александра при погребу Њагиње.

БЕЧ, 25 јануара. — Надвојвода Леополд Салватор поћи ће сјутра у Софију, да у име Цесарево присуствује спроводу Њагиње.

БИОГРАД, 29 јануара. — Надвојвода Леополд Салватор и Краљ Милаш повратили су се прије подне из Софије. Дочекао их је Краљ Александар. Синоћ био је свечани дворски ручак у част надвојводе, који сјутра путује у Загреб.

БИОГРАД, 23 јан. — На мјесто Атанацковића, који је из здравствених разлога дао оставку, именован је министром грађевина Димитрије Стојановић.

КАНЕЈА, 24 јан. — Војвода Конаутски на путу у Египат стигао је овамо. Њаз Ђорђе посејтели га је на пароброду.

ПАРИЗ, 24 јануара. — Фор је отпутовао да присуствује свечаноме отварању болнице у Брисирмору. При пролазу кроз Венсен дочекале су га и поздравиле власти. На поздрав команданта гарнизона одговорио је Фор, како је срећан што може констатовати, да и ту као и у Паризу и у цијелој Француској војска има само једну бригу, да покоравајући се законима брани отаџбину.

БУКАРЕШТ, 25 јануара. — У неким окружним социјалистичка пропаганда узбунила је мало сељаке, али народ се је и опет брзо умирио посредовањем грађанских власти. У земљи влада свуда мир.

БИОГРАД, 26 јануара. — Из кометентног извора тврди се, да је вијест страних новина о предстојећој промјени министарства и владајућег система, гола измишљотина. Краљ се држи непромјенљиво политике, изречене у год. 1897 и у потоњој престолној бесједи.

СОФИЈА, 26 јануара. — Тврди се позитивно, да цова влада расправља питање о распустљању Собрана и о нарођању нових избора.

БЕРЛИН, 26 јануара. — Бивши њемачки канцелар Киприви умро је.

МЕРАН, 26 јануара. — Умро је Саксон-Кобург-Готски престолна-сљедник од круничне блести у мозгу.

ВАШИНГТОН, 26 јануара. — Сенат потврдио је уговор о америчко-шпанском миру са већином од три гласа.

ЛОНДОН, 26 јануара. — Краљичина престолна бесједа, којом ће се сјутра отворити парламенат, наглашује мирне односе са осталим државама, спомиње симпатично аустријску царицу Јелисавету, излаже потребу законских промјена односно анархиста, изјављује наду, да ће се именованем принца Ђорђа за врховног комесара на Криту, ријешити на добар начин критско питање, напомиње позив руског Цара на конференцију о разоружању, којему се позиву Инглеска одазвала.

ЛОНДОН, 27 јануара. — Спомињући у престолној бесједи позив руског Цара, изјавио је Сализборн, да све државе треба да желе, да се остваре наде Цареве, но непрестано увећавање наоружања не храбри баш особито Цара. Сализборн био би задовољан, кад би конференцији пошло за руком да умањи број узорка рату, али Инглези морају слиједити примјер осталијех народа и бити спремни за рат. Сализборн мисли, да рат не предстоји, али узроци рата још постоје.

МАДРИД, 27 јануара. — Краљичина-регенткиња потписале сјутра декрет, којим се повраћају уставне гаранције, а диже обсадно стање у свој Шпанији.

БУДИМПЕШТА, 28 јануара. — Парламенат одложио је своје сједнице до 4/II о. г.

ПОГУКЕ УРЕДНИШТВА.

„Јавне благодарности“ не могу се у овом листу бесплатно штампати, с тога смо оне, које су нам послате биле, предали уредништву „Просвјете“, а ове ће их уврстити у првој својој овогодишњој свесци.

Примили смо такођер више дописна за овај лист, које међу тим не можемо штампати, пошто су безимени.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Овим путем изјављујем особиту благодарност свима онима, који похиташе ублажити и олакшати ми тугу за мојим незаборављеним сиччићем

ЈОВАН ОМ,

који је 25-ти текућег испустио своју душицу, у болници на Цетињу, у 6-тој години свога живота.

Особито благодарим: г.г. доктору Перазићу и Марићу на њиховом заузимању око покојника; тако исто благодарим г.г. Мићу Баровићу, кмету варошком, и барјактару Милану Сарајлији, као и мојој браћи Мартиновићима, који не поштедише труда испратити покојника из вароши до Бајина.

Благодарим сваком, који бише учесници уз спроводу до вјечне куће мог Јована.

Бачице, 27. Јануара 1899 год.

Ожалошћени отац:
Видо М. Мартиновић.

Објава.

Никола Горчиновић из Убала отишао има 8 година за Цариград, али од тада па до данас о себи гласа давао није. На молбу његово мајке, нека изволи сваки онај који што о поменутом Николи знаде, доставити.

МНИС. ПИ. ДЈЕЛА.

ОБЈАВА.

Пошто се није нико пријавио да купи кућу Марка Ђиновића оvd. на 15 ов. мјесеца, која је била изнешена на јавну продају Објавом од 2 децембра прошле год. Број 2224. преко „Гласа Црногорца“, се се иста кућа поново износи на јавну продају до 1 марта ове године по наредби Њ. Великог Суда од 25 ов. мјес. Број 169—IV—1898—83.

Ко би желио купити поменућу кућу, нека се пријави 1 марта ове год. овој Управи, којога ће се дана дати понудноцу највише цијено, а кунац ће се чекати за исплату до 1 маја ове године.

Број 129.

Цетиње, 25 Јануара 1899.

1—5— УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Овијем се износи на јавну продају до 15 фебруара ове године три једно катне куће у овој вароши Митра Станкова Томовића оvd. становника за измир његових дугова.

Куће постоје: двије једна до друге на углу улице Иваи-Богове које су биле Бута Мемовића, а трећа у линију улице пред Влашком црквом.

Ко би желио купити поменуће куће нека се пријави 15 фебруара ове године овој управи, којога ће се дана дати понудноцу највише цијене.

Број 53.

Цетиње, 15 Јануара 1899.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

(3—5)

ОБЈАВА.

Пошто се није нико пријавио да купи трговину Николе Матановића оvd. трговца, према објави ове Управе од 10. децембра прошле год. Број 2311 преко „Гласа Црногорца“ у 50 и 51 броју, то се поново према народби Њајаз. Великог Суда од 5. овог мјесеца Број 1074—IV—1897—344. чини на знање свијем онијема који би жељели купити цијелу робу или на појединостима као и повјеритељи истог Матановића да присуствују на 1. Фебруара ове године оvdје, којога ће дана бити распродаја поменуће трговине.

Број 26.

Цетиње, 8. Јануара 1898.

(4—4) УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.